

Adviesnota raad – openbaar

Onderwerp Verordening nadeelcompensatie gemeente Doesburg 2024
Zaakdossier Z/23/037678 - D/23/120930
Portefeuillehouder Wethouder B. van Veldhuizen
Raadsprogramma 1. Evenwichtig en leeftijdsbestendig woon- en leefklimaat
Datum collegebesluit 3 oktober 2023

Opsteller Jurgen Bloemendal **E-mail** jurgen.bloemendal@doesburg.nl
Team Strategie Beleid en Projecten **Telefoonnummer** (0313) 48 14 31

Voorstel

Inhoudelijk beslispunt

1. De Verordening nadeelcompensatie gemeente Doesburg 2024 vast te stellen.

Financieel beslispunt

N.v.t.

Procedureel beslispunt

N.v.t.

Juridische grondslag

Artikelen 108 en 149 van de Gemeentewet, titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht en afdeling 15.1 van de Omgevingswet.

Inleiding

Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking. Ten behoeve van een goede implementatie van de Omgevingswet dienen een aantal acties te worden uitgevoerd conform de Minimumlijst van de VNG, waarover wij u eerder hebben geïnformeerd. Eén van deze acties betreft het vaststellen van een nieuwe verordening voor nadeelcompensatie.

Achtergrond

Als overheid kunnen we rechtmatige besluiten nemen die inwoners, ondernemers of andere partijen onevenredig financieel kunnen benadelen. In die gevallen kan er aanspraak op schadevergoeding bestaan. De huidige wet maakt onderscheid tussen planschade en nadeelcompensatie. Planschade is schade als gevolg van handelen in het ruimtelijk domein. Denk aan bijvoorbeeld een bestemmingsplan of een omgevingsvergunning. Nadeelcompensatie is schade die ontstaat door andere handelingen van de overheid. Dit kan bijvoorbeeld een tijdelijke wegafsluiting zijn, waardoor bedrijven moeilijk bereikbaar zijn en daardoor schade ondervinden. Binnen de gemeente Doesburg bestaat een verordening voor planschade, maar geen generieke verordening voor nadeelcompensatie. Wel kent de gemeente Doesburg een specifieke verordening voor nadeelcompensatie bij het nemen van maatregelen ten aanzien van kabels en/of leidingen. In de verordening voor planschade staan de procedures beschreven die gevolgd moeten worden bij aanvragen om schadevergoeding.

Gevolgen Omgevingswet

Met de komst van de Omgevingswet veranderen er een aantal zaken als het gaat om schadevergoedingen. Zo komt allereerst het huidige begrip planschade onder de noemer nadeelcompensatie te vallen. Daarnaast zorgt de Omgevingswet voor nieuwe categorieën besluiten die ook voor schadevergoeding in aanmerking komen zoals maatwerkvoorschriften of binnenplanse omgevingsvergunningen. Daarnaast wijzigt de manier waarop eventuele schade bepaald wordt.

Tegelijkertijd treedt ook de generieke nadeelcompensatieregeling van de Algemene wet bestuursrecht, afdeling 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) in werking waardoor de grondslag voor nadeelcompensatie verandert.

Momenteel heeft de gemeente Doesburg de 'Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade 2008' en de 'Nadeelcompensatieregeling kabels en leidingen Doesburg 2014', maar geen generieke verordening voor nadeelcompensatie. Het is nodig dat de verordening voor planschade wordt aangepast aan de wetgeving die op 1 januari 2024 in werking treedt. We stellen daarbij voor om één nieuwe verordening te maken, zowel voor nadeelcompensatie onder de Omgevingswet (waaronder de huidige planschade), als voor overige nadeelcompensatie, met behoud van de specifieke regeling nadeelcompensatie voor kabels en/of leidingen. Hierdoor zijn de lokale regels aangaande generieke nadeelcompensatie (waaronder planschade) in één verordening overzichtelijk samengebracht.

Doel / meetbaar effect

Zorgen dat we aanvragen voor nadeelcompensatie kunnen blijven afhandelen conform de bestaande procedure op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt.

Argumenten

1.1. Zonder deze nieuwe verordening kunnen we aanvragen voor schadevergoedingen straks niet meer afhandelen conform onze procedure.

Met het vaststellen van de verordening brengen we de bestaande regeling over planschade in overeenstemming met de nieuwe bepalingen uit de Omgevingswet. Tevens breiden we de regeling uit voor overige nadeelcompensatie. Als we dit niet doen gelden er voor nieuwe situaties na inwerkingtreding van de Omgevingswet geen procedureregels en kunnen we aanvragen niet volgens de voorgestelde procedure afhandelen omdat niet wordt voldaan aan de wettelijke eisen die dan gelden.

De procedureregels zijn ervoor bedoeld om verzoekers op voorhand duidelijk te maken hoe hun verzoek om schade wordt behandeld. Onderdeel van de procedureregels zijn de indieningsvereisten, verschuldigde recht, te volgen procedure, termijnen en het al dan niet inschakelen van een adviescommissie en hoe deze commissie te werk gaat.

1.2. We grijpen de wetswijzigingen aan om één uniforme regeling te maken.

Momenteel hebben wij één verordening voor planschade en één regeling voor nadeelcompensatie voor specifiek kabels en/of leidingen, maar geen generieke verordening voor nadeelcompensatie. De planschadeverordening geldt alleen voor planologische besluiten (bestemmingsplan, afwijking daarvan). Het is wenselijk om ook een generieke nadeelcompensatieverordening te hebben welke schadevergoedingen regelt voor overige rechtmatige overheidsbesluiten (zoals verkeersbesluiten, schade als gevolg van langdurige wegwerkzaamheden). De Omgevingswet brengt deze gevallen onder één noemer. Dit biedt de mogelijkheid om de beide onderwerpen samen te voegen. Hiermee zorgen we voor een overzichtelijke en actuele regeling.

1.3. De bepalingen blijven grotendeels hetzelfde, de omzetting is beleidsneutraal

De omzetting van de bestaande verordening naar de nieuwe nadeelcompensatieverordening is grotendeels beleidsneutraal, waarbij de reikwijdte wordt verbreed voor ook nadeelcompensatie. De oude verordening betrof een procedureverordening. De nieuwe is dat ook. De huidige procedure wordt dan ook zoveel mogelijk omgezet naar de nieuwe verordening. Op een aantal punten verschilt de nieuwe verordening voor nadeelcompensatie tekstueel en redactioneel ten opzichte van de oude verordening voor planschade.

De voorliggende verordening nadeelcompensatie is gebaseerd op het model hiervoor van de VNG (ledenbrief Lbr. 21/041, 26 mei 2021), maar heeft een aantal redactionele en inhoudelijke verschillen waarbij merendeels wordt aangesloten bij de huidige procedure. Zo is de procedure wat uitvoeriger beschreven en vastgelegd dan dat in de modelverordening van de VNG is gedaan.

Het te betalen recht bij een verzoek blijft ongewijzigd

Momenteel geldt er op basis van 'Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade 2008' voor het in behandeling nemen van een verzoek om planschade een recht van € 300,-. Omdat Doesburg op dit moment geen generieke verordening voor nadeelcompensatie kent en hiervoor dus geen recht geldt, is ervoor gekozen om in de nieuwe verordening voor overige verzoeken om nadeelcompensatie ook geen recht te heffen.

Een recht is een bedrag dat betaald moet worden om, in dit geval, een verzoek tot vergoeding van schade in behandeling te nemen. Een te heffen recht voor het in behandeling nemen van een aanvraag om schade mag wettelijk maximaal € 500,- bedragen. Er is hier geen sprake van een belastingheffing, maar van een financiële drempel om lichtvaardige aanvragen om vergoeding van (plan)schade tegen te gaan. Indien een verzoek om schade wordt toegekend, wordt naast het toegekende schadebedrag ook het betaalde recht aan verzoeker terugbetaald.

Gelet op de beleidsneutrale omzetting worden er geen veranderingen ten aanzien van een te heffen recht doorgevoerd.

In artikel 2 van de verordening wordt het heffen van een recht voor het in behandeling nemen van een aanvraag om schadevergoeding verband houdende met een schadeoorzaak genoemd in artikel 15.1 van de Omgevingswet (planschade) geregeld. Het recht voor verzoeken om planschade blijft dus € 300,-. Indien tot schadevergoeding wordt overgegaan wordt, zoals voorheen, het betaalde recht dus ook terugbetaald.

Voor overige verzoeken om nadeelcompensatie is en blijft geen recht verschuldigd. Voor het indienen van een verzoek om nadeelcompensatie, bijvoorbeeld in verband met een langdurige wegafsluiting, hoeft dus ook nu niets te worden betaald.

1.4. De huidige regeling wordt nog wel toegepast voor de eerdere aanvragen.

Voor schadeveroorzakende besluiten of handelingen vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet, geldt het oude recht. Het oude recht geldt maximaal 5 jaar (artikel 4.17 Invoeringswet). De reden hiervoor is dat er nog aanspraak- c.q. beroepsmogelijkheden kunnen bestaan onder de oude verordening. Gelet hierop is in artikel 9 van de nieuwe verordening een overgangsbepaling opgenomen waarin bepaald is dat de verordeningen nog van toepassing zijn op dergelijke verzoeken om schadevergoeding.

Kanttekeningen

1.1. Een deel van de schade blijft voor eigen rekening van de aanvrager.

De overheid is niet verplicht om iedere schade die zij in de rechtmatige uitoefening van haar publieke taken veroorzaakt, altijd en in zijn geheel te vergoeden. Dat overheidsingrijpen voor sommige burgers en ondernemingen nadelige gevolgen kan hebben, is namelijk tot op zekere hoogte onvermijdelijk.

Zodoende moeten deze gevolgen dus ook tot op zekere hoogte worden geaccepteerd: dit noemen we "normaal maatschappelijk risico". Burgers en ondernemingen die door rechtmatig

overheidsoptreden echter schade lijden die uitgaat boven het normaal maatschappelijk risico en in vergelijking tot anderen onevenredig zwaar worden getroffen, kunnen desgevraagd schadevergoeding ontvangen (artikel 4:126 van de Awb). De hoogte daarvan moet in zo'n geval redelijk zijn. De schadevergoeding dekt dus niet vanzelfsprekend alle schade en ook niet altijd volledig. Sommige schade zal altijd (deels) voor eigen rekening blijven.

Financiën

Vooralsnog verwachten we dat voor de uitvoering van dit besluit geen aanvullende middelen nodig zijn. De werkwijze is in grote lijnen een voortzetting van de huidige werkwijze die voortvloeit uit de huidige verordening. Het opstellen en implementeren van deze verordening geschiedt binnen de bestaande capaciteit van de gemeente.

Uitvoering

Planning

Na positieve besluitvorming van de raad wordt het digitale aanvraagformulier aangepast op de gemeentelijke website.

Communicatie

Dit besluit en de gevolgen van dit besluit voor initiatiefnemers en andere betrokkenen plaatsen we op onze gemeentelijke website. Hierbij geven we aan wat het besluit betekent voor aanvragen. Ook wordt het besluit officieel bekend gemaakt in het Digitale gemeenteblad en is het terug te vinden op www.overheid.nl.

Evaluatie

De nieuwe verordening is grotendeels beleidsneutraal overgezet. Er wordt geen aanleiding gezien om de huidige werkwijze aan te passen en/of deze op korte termijn te evalueren. Mochten onverhoopt klachten/meldingen naar aanleiding van deze verordening naar voren komen, dan nemen we deze in behandeling.

Bijlage(n)

- Bijlage 1: Verordening nadeelcompensatie gemeente Doesburg 2024

De raad van de gemeente Doesburg;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 3 oktober 2023;

gehoord de commissie Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu van 15 november 2023;

overwegende:

1. ten gevolge van besluiten in de rechtmatige uitoefening van publiekrechtelijke bevoegdheden of ten gevolge van overige handelingen in de rechtmatige uitoefening van publiekrechtelijke taken derden mogelijk financieel nadeel ondervinden;
2. dat dit mogelijke nadeel niet in alle gevallen op basis van bestaande wettelijke regelingen voor vergoeding van overheidswege in aanmerking komt;
3. dat het onredelijk kan zijn dat dit nadeel geheel ten laste van de benadeelde blijft, in welk geval uit jurisprudentie en de Algemene wet bestuursrecht voor de nadeel veroorzakende overheid de verplichting voortvloeit om op verzoek van benadeelde na te gaan of en zo ja, onder welke voorwaarden, de benadeelde voor nadeelcompensatie in aanmerking behoort te komen;
4. dat het wenselijk wordt geacht voorschriften vast te leggen met betrekking tot de inrichting, indiening en beoordeling van aanvragen om nadeelcompensatie;
5. gelet op de artikelen 108 en 149 van de Gemeentewet, titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht en afdeling 15.1 van de Omgevingswet;

b e s l u i t :

vast te stellen de

Verordening nadeelcompensatie gemeente Doesburg 2024.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Doesburg in zijn openbare vergadering van 30 november 2023.

De griffier,
J.B. Voorhof

De voorzitter,
drs. L.W.C.M. van der Meijs